

СТРАТЕГИЈА НА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА СКОПЈЕ

1. Вовед

Занаетството се развивало според потребите на човештвото, така да како настанувале потребите така се јавувале и одредени занаети, а како престанувале потребите со текот на развојот на човештвото техника и технологијата така се гаснеле одредени занаети и своето место го нашле во нашата историја традиција и култура на живеење, а се создавале нови современи занаети прилагодени на потребите на современиот граѓанин и стопанството кое е негов составен и неопходен дел.

Занаетството се организирано уште многу одамна во свои форми и асоцијации од времето на феудализмот кога морало да се избори за своето место во тој систем и отогаш е постојано организирано, но само во различни форми и називи во сите форми на општествено уредување и секогаш биле почитуван и ценет слој во општеството но секогаш припаѓале на средниот слој или средната класа.

Занаетството оддолеало на брановите на времето на општествените промени и налетот на техниката и технологијата. то би било човештвото без занатството, една голотија без раскошот и убавините кои ги создава вредната рака на занаетчијата.

Цели на стратегијата и основи

Главна цел на стратегијата на Занаетчиската комора Скопје е развивање на правно интегрирана и прифатена организација на занаетчиите и вршителите на занаетска дејност најпрвин од самото членство, а потоа од институциите според законската рамка и потребите за нејзино прилагодување кон создавање услови и рамка за развој на занаетството и коморскиот систем.

Комората е саморганизирана, самоуправна, непрофитна, невладина, занаетска организација која нуди поддршка и развој на занаетчиите, ги застапува интересите на занаетчиите пред политиката, јавната администрација, други организации од областа на економијата, образованието и науката, јавноста и општеството воопшто преку организиран настап и се вкупен развој на занаетството, а не одделно секој занаетчија како поединец.

Занаетството треба да се препознае како гранка која нуди перспектива вработување на младите, отпочнување на мали бизниси и една од главните алки во севкупното стопанство. Занаетчијата треба да си го добие своето заслужено место во општеството, меѓу граѓаните и младината, а тоа значи постојано подобрување на имиџот на занаетството со подобрување на квалитетот на производите и услугите и постојано усовршување на стручното образование кое е инкубатор за создавање работна сила за занаетството и стопанството.

Мисија на Занаетчиската комора Скопје е да обезбеди квалитетно занаетство со препознатлив, преку квалитетни стручено образовани и оспособени занаетчи со знаења, компетенции и вештини кои нудат квалитетни занаетски производи и услуги според потребите на пазарот на трудот, да придонесе за зголемување на стапката на вработеност и ја подобри ефикасноста и конкурентноста на економијата.

Својата мисија ќе ја остварува создавајќи претпоставки за флексибилно стручно образование ,вклучување на занаетството во практичната обука на идните кадри ,како и во законската рамка,стандардите и програмите и преку доживотното учење со организирање на обуки,семинари,информации .

Мисијата ќе ја реализира и со создавање на законска рамка за занаетството и стопанството која ќе остава слобода и простор за развој на бизнисот и ослободување од огромниот број обврски ,регулативи и администрирање,да се остави занаетството да креира и создава ,да процути ослободено од сите стеги кои го гушат и уништуваат.

2. Актуелна ситуација на комората

Комората е невладина ,непрофитна организација која има 1500 занаетчии и 250 вршители на занаетска дејност со свои јавни овластувања пренесени од Министерството за економија за водењена регистарот на занаетчии и Евиденција на вршители на занаетска дејност и од Министерството за образование за организирање Центри за обуки,преквалификации,доквалификации ,сертифицирање преку доживотно образование.

Занаетчиската комора Скопје е самостојна,независна,невладина ,непрофитна асоцијација на занаетчиите на Град Скопје кои се организирани за да бидат соодветен партнер во политиката за создавање поволни услови и клима за развој и унапредување на занаетството,подобрување на квалитетот на производите и услугите преку подобрување на човечките ресурси со спроведување на обуки,презентации,стручно оспособување на занаетчиите и подобрување на стручното образование за добивање квалитетен кадар (стручно и практично оспособен) ,презентација и промоција на занаетчиските производи и услуги во земјата и странство преку организирање на изложби,презентации,саеми,како и пружање на услуги .

Активностите на комората се насочени кон подобрување на законската регулатива за занаетството и средното стручно образование и организирање на деловни средби на занаетчии и мало стопанственици,како и организирање на саеми во земјата и странство за изнаоѓање нови пазари.

Од 2001 година континуирано се реализира партнерски проект со Занаетска комора Кобленц Германија кој работи на подобрување на квалитетот и квантитетот на услугите кои ги пружа асоцијацијата, промоција на занаетството ,подобрување на квалитетот на средното стручно образование, политичкиот дијалог и комуникација со јавноста.

Проект на ЕУ/ЕАР за обука на 12 млади невработени лица за златари кој го реализиравме со партнерот од Италија, Образовен центар за стручно образование I.RI.GEM во Роса Виченца.

Исто така реализиран е проект од ЕУ/ЕАР преку кој обучивме 25 млади невработени лица за пекари,фризери и филигран.

Инфо Центар Проект и Проект за специјалистичко советување за отварање на нови бизниси,самовработување преку АППРМ .

Комората организира стручни семинари за многу занаети, базари за креативни ракотворби кои се нашата традиција и култура на живеење и кое повторно заживува и процветува за кое пројавуваат интерес многу млади лица кои создаваат ракотворби кои се спој на старото традиционалното со современото.

Комората континуирано работи на проекти за подобрување на содржините на Старата скопска чаршија како стро јадро на Градот Скопје кое било лулка на занаетчиството збогатувајќи го со многу манифестации, настани, базари, Галерија за креативни ракотворби, обука за филигран, занает кој е бренд за република Македонија кој го спасивме од заборава бидејќи останаа само мал број стари мајстори, но сега имаме веќе млади перспективни филигранисти кои изработуваат накит и за кој добиваат и меѓународни награди и признанија.

- **Законски одредби**

Занаетчиска комора Скопје за првпат е регистрирана 1932 година како еснафска асоцијација, а потоа како Општинска конференција, па во форма на Здружение на работни луѓе кои вршат дејност со личен труд и средства за работа во лична сопственост според Закон за здруженија на граѓани и 2004 година согласно Законот за вршење на занаетчиска дејност од кога е организирана како комора со јавни овластувања.

- **Структура и органограм на организацијата, структура на членството**

Занаетчиската комора е асоцијација чија организациска структура ја сочинуваат 27 секции кои ги организираат членовите занаетчи според една или повеќе сродни занимања и тие предлагаат свои претставници во органите и телата на Комората.

Комората има Собрание како највисок орган кое го донесува Статутот, програмите за работа и финансиските програми и ги усвојува извештаите. Составен од 36 члена, кое има Претседател и двајца Потпретседатели, Управен одбор составен од 19 члена кој исто така има Претседател кој е и Претседател на Комората и двајца Потпретседатели кои донесуваат оперативни одлуки за спроведување на политиката на Собранието и Надзорниот одбор составен од 5 члена. Мандатот на членовите на органите е 4 години со право на повторен избор.

Управниот одбор за својата работа одговара пред Собранието и одговорен за стручната служба на Комората.

Надзорот над работењето на Комората го врши Надзорниот одбор кој брои пет члена и извештајот го доставува до Собранието.

Комората има стручна служба со шест вработени со која раководи Извршен директор кој го избира Управниот одбор, а одговара пред Претседателот на комората и Управниот одбор.

Вработените во Стручната служба за своето работење одговараат пред Извршниот директор.

- **Анализа на досегашниот развој на организацијата**

- Година на основање, статут

Богатото занаетчиско знаење и умеење настанало првенствено како потреба, но често и како разонода, или како резултат на човечката инвестиција. Се градело низ векови и останало за навек.

Тоа знаење и умеење сакаме да го отргнеме од заборавот и да го оставиме во наследство на сегашните и идните генерации. Занаетството како дејност никогаш не признавало режими и туѓи власти иако од нив имало сериозни последици. Признавало само влијанија на нови технологии и стилови. Тоа било во интерес на нешто ново што ќе ги задоволува секојдневните потреби на граѓаните и ќе создава повисоки квалитети и вредности.

Оттука занаетството низ целиот период на дејствување си имало свој начин на организираност кој бил пред се во функција на неговото унапредување, на подобрување на условите за работа, и на создавање поблиски, еснафски односи меѓу занаетчиите. Тоа се сталешки организации по својата поставеност различни во различно време, секогаш на позиција да го организираат и заштитат занаетчискиот труд.

Затоа за нас се интересни и еснафските организации. Но, овој пат предмет на одбележување е основањето на една повисока форма на организираност. Занаетчиската комора, основана на 24 декември 1932 година која е организација на сите занаетчиини. Во тоа време занаетчиските еснафи познати од минатото се нашле во нова ситуација и тие морале да се приклучат кон оваа асоцијација. Занаетчиската комора која имала значајно место во сталешкото воспитување и економското подигање на занаетството во иднина морала да биде и во улога на одржување блиски врски на минатото и иднината.

Формите на организираност биле различни. Ја среќаваме како комора, потоа како здружение на занаетчиите непосредно по ослободувањето, за потоа во времето на самоуправниот период повторно да го носи името комора. Во одредени етапи на општествениот развој ќе ја сретнеме како организирана дејност на Стопанската комора на Македонија. Потоа ќе ја сретнеме како регионална стопанска комора за скопска, велешка, кумановска и тетовска околина / совет за занаетчиство и комунално стопанство. Од 1970 година, согласно заклучокот на Стопанската комора на Македонија од 1968 година, формирана е Постојана општинска конференција на самостојните занаетчиини. Во 1980 година скопското занаетчиство е организирано како здружение на работни луѓе кои вршат стопанска дејност со самостоен личен труд со средствата во сопственост на граѓаните на град Скопје. Актуелната организациона поставеност на занаетчиството во Скопје започнува непосредно со осамостојувањето на македонската држава. Така, од 1992 година таа го носи името здружение на занаетчиини и други самостојни стопанственици на град Скопје. Тоа е време на малото стопанство, приватниот капитал и иницијатива на инвентивните луѓе.

Во целиот тој период низ многубројните регистрирани форми на дејствување на комората забележани се безброј активности, секоја за себе значајна и со видливи резултати. Забележани се и безброј падови и грижи што мачно ги доживувале занаетчиите па и граѓаните на Скопје. Но, секогаш основната цел и резултат биле дека занаетчиството заземало значајно место во стопанскиот живот на Скопје и вршело силно влијание врз економскиот развој на градот.

Занаетството на Скопје изградило безброј занаетчии кои со своите умеања и вештини оставиле впечатливи траги и безброј уметнички експонати и архитектонски вредности, во земјата и надвор од неа.

Истакнувањето на личностите било во прв план, покрај активностите што биле нивна преокупација, Тоа е затоа што токму тие луѓе во занаетчиската стварност биле носители на напредокот. Првите луѓе на комората се внесувале во својата работа, а за доброто на занаетството како дел на нашето стопанство и секојдневие со голема љубов, желба, пожртвуваност и лична иницијатива членовите и без никаков надоместок .волонтерски.

Комората има свој статут кој е основен акт на основање ,а го имал уште од многу години претходно каде биле регулирани обликот на организацијата,органите и телата ,целите и задачите ,начинот на финансирање.

- Основни задачи и надлежности

- Регистар на занаетчии преку едношалтерски систем за отпочнување ,промена и престанок на вршење на занаетчиска дејност,
- Евиденција на вршители на занаетчиска дејност
- Регистар на ученици на практична обука,
- Регистар на мајстори ,
- Советување при отпочнување на бизнис
- Тековно советување на своите членови за нивните права и обврски,
- Правна заштита,
- Даночно советување,
- Обуки за стекнување на вештини и компетенции за занетчиски струки и профили,
- Обуки за мајстори и спроведување на испити за мајстори и издавање на мајсторски дипломи,
- Создавање на услови и клима за развој на занаетството како социјални партнери
- Имплементација на ХАЦЦП
- Систематски преглди и прва помош
- Ги застапува интересите и правата на своите членови пред инспекциските органи
- Дава мислења и ставови за донесување на нови и измена и дополнување на закони и подзаконски акти кои се однесуваат на занаетчиите
- Учествува во креирање образовни политики и создавање на идни млади кадри за занаетството
- Работи на подобрување на имиџот на занаетството
- Избора и ангажира експерти за усовршување и обука на своите членови
- Континуирано работи на подобрување на квалитетот и имиџот на стручното образование и обука која создава кадар за занаетството
- Лобира за поволни услови и клима за развој на занаетството
- Дава мислење, забелешки за законските и политичките прилики
- Има свои претставници во комисии, органи и совети во органите и институциите на државата
- Воспоставува и негува контакти со институции, органи, здруженија, општествени групи во земјата и странство за изедначување на условите за занаетството
- Ги застапува интересите на претпријата на своите членки
- Интересите на нашите членови занаетчии се заложба на Комората
- Занаетчиите членови се појдовна точка и цел на работата на Комората

- Услуги

Занаетчиска комора Скопје преку едношалтерски систем ја спроведува целокупната постапка при отпочнување, промена или престанок на вршење на занаетчиска дејност.

Едношалтерскиот систем опфаќа: упис во Регистарот на занаетчии со издавање на Решение за вршење на занаетчиска дејност, упис на занаетчијата во Централниот Регистар на РМ, пријавување во Агенција за вработување, пријавување во Фондот за здравствено осигурување, отварање на жиро сметка, известување до Државен трудов инспекторат, пријава за исполнување на минимално технички услови за вршење на занаетчиска дејност до Државен пазарен инспекторат, поднесување барање до Управа за јавни приходи за паушално плаќање на данокот од доход, поднесување на барање за одлбодување од персонален данок до Агенција за вработување на Република Македонија.

Надлежности на Комората определени со Законот за вршење на занаетчиска дејност се :

- Водење на Регистар на занаетчии,
- Водење на Евиденција на вршители на занаетчиска дејност

Останати надлежности на Комората определени со други законски и подзаконски акти се:

- Водење на Регистар на ученици на практична обука,
- Водење на Регистар на мајстори
- Обуки за мајстори и спроведување на испити за мајстори и издавање на мајсторски дипломи,

Останати задачи и цели на Комората:

- Советување при отпочнување на бизнис
- Тековно советување на своите членови за нивните права и обврски,
- Правна заштита,
- Даночно советување,
- Обуки за стекнување на вештини и компетенции за занетчиски струки и профили,
- Создавање на услови и клима за развој на занаетчиството како социјални партнери на државата
- Имплементација на ХАЦЦП
- Систематски преглди и прва помош

- **финансиска состојба**

Комората се финансира еден мал дел од чланарина,а во најголем дел од надомест за извршени услуги и проекти.Голем дел од проектите ги реализира со сопствен средства,но реализира проекти и со донации или грантови. Донатори на досега реализираните проекти се ЕУ/ЕАР ,Занаетчиска комора Кобленц Германија и др.

Занаетчиска комора Скопје согласно Законот за вршење на занаетчиска дејност се финансира од следниве извори:

- Придонес што го плаќаат нејзините членови (коморски придонес);
- Надоместок за извршените услуги во вршењето на јавните овластувања определени со овој или друг закон и
- Други извори, проекти

Висината на коморскиот придонес го определува Собранието на комората, а за висината на надоместокот за извршените услуги при вршењето на јавните овластувања определени со закон согласност дава Владата на Република Македонија

- административен капацитет

Комората има сопствен деловен простор зграда од тврда градба традиционална македонска архитектура проектирана од најдобрите архитекти во државата од 720 м², со голема сала за состаноци со 150 седишта, мала сала за состаноци со капацитет од 20 седишта, канцеларии, комјутерски центар со 16 комјутери, Галерија за креативни ракотворби од 100 м², најсовремено опремена филигранска работилница на Балканот со 12 работни места, канцелариски намештај, комјутери, телефони, факсови, принтери, фотокопири, ЛЦД, озвучување.

Пекарско-слаткарска работилница со најсовремена технологија за обуки, семинари и презентации;
Мехатроничка работилница за одржување на обуки

Има 6 вработени и постојано има високообразовани волонтери од кои двајца се веќе вработени со што сака комората да даде допринос за стекнување на практично искуство на млади образовани луѓе да се вклучат во занаетчиските организации кои претставуваат современи организации модерно опремени, кадар кој постојано се усовршува, место за развој на кариера и перспективност со цел да се понудат квалитетни услуги на своите членови занаетчи и да се биде добар партнер на политиката и препознатлив пред се од занаетчиите и од општеството .

- партнер

Комората соработува со други здруженија на граѓани како : Ромски Центар, Здружение на домаќинки на Република Македонија, Регионален Центар за развој на мали и средни претприемништва

Соработка со државни институции: Министерство за економија на Република Македонија, Градот Скопје – Сектор за локален и економски развој, Агенција за поддршка на претпримеништво на Република Македонија

Странски партнери: Хрватска обртничка комора, Македонско-Словенечки бизнис клуб, Занаетчиска комора Скопје е член на Балканската канцеларија за мало стопанство и занаетчиство, во која се членки партнерите на Занаетчиска комора Кобленц од Балканот и пошироко како: Бугарија, Косово, Црна Гора, Романија, Молдавија, Хрватска Словенија, Србија

- учество во национални и меѓународни проекти

- 1)Обука на техничари за златарска работа финансиран од социјалниот европски фонд ДГР бр.4203 од 22.12.2004 година.
- 2)Стручна обука и доквалификација за разни (фризери,пекари,филигран) за невработени лица за занаетчиски занимања 02/МАЦ 01/11/009
- 3)Партнерски проект заунапредување на занаетството и негови организации и донесувањена Закон за занаетство според Германското законодавство
- 4)Партнерски проект за подобрување на условите за стручно образование ,создавање услови за примена на Законот за стручно образование и обука
- 5)Донесување на Закон за стручно образование и обука преку Проектот на ГТЗ
- 6)Учество во работата на органите на управување во Ценар за стручно образование и обука
- 7)Учество во работата на Центарот за образование на возрасни
- 8)Евалуација на четирогодишно образование преку Проект на МОН и ЕУ
- 9)Учество во техничка група за национална рамка за квалификација и доживотно учење Проект на МОН и ЕУ и спроведување на пилот обуки за проектот,,Техничка поддршка на МОН за доживотно учење,,
- 10)Основачи со Градот Скопје на Регионален центар за МСП и претприемништво
- 11)Учество во Проекти на Град Скопје(Пролетен базар,Звуци на чаршијата,Ден на занаетството,Разум(ракотворби,занаетство и уметност)
- 12)Организација на бизнис средби на стопанственици од Македонија,Словенија,Хрватска,Италија ,Австрија и др.
- 13)Организација и настап на саеми Технома Скопје,Цеље Словенија,Зеница БиХ,Вировитица Хрватска и др.
- 14)Конференции за занаетството и социјалниот дијалог,занаетството и стручното образование
- 15)Конференција за имициот на занатството како ориентација на Југоисточна Европа
- 16)Член е на Конфедерација на работодавачи за социјално партнерство
- 17)Спроведување на обуки за занаетчиски струки во Проектот на МТСП со УСАИД за интеграција на бегалци ,легализација на бизниси и регистрација на нови бизниси и советување за вршителите на занаетиска дејност за отпочнување на бизнисот и правата и обврски кои ги имаат
- 18)Провајдери на обуки за основни вештини за возрасни,Пројект за Техничка поддршка на МОН за доживотно учење
- 19)Обуки за основни вештини за занаетчиски занимања ,Проект на Центар за интеграција на бегалци и МТСП
- 20)Пилот проекти за спроведување на практична обука на ученици кај мајстори занаетчи,Проект на Занаетска комора Скопје со Занаетска комора Кобленц,СРГерманија

- позиција во јавноста и политичкиот дијалог

- области на делување (влијание) и јавни овластувања

Законска регулатива за занаетството, рамковни услови за работа на занаетството, стручното образование, работното законодавство, регулатива за безбедност и здравје при работа.

Јавните овластувања се во две области:

1. Комората е основен регистрационен орган за занаетчески бизнис преку едношалтерски систем, овластување пренесено од Министерството за економија на Република Македонија

2. Комората има овластување во стручното образование и обука и образованието на возрастни преку формирање на образовни центри за стекнување на практични вештини и компетенции за занаетчески занимања

- анализа на другите стопански организации и конкуренција
- SWOT анализа

1. STRENGTHS - СИЛНИ СТРАНИ	2. WEAKNESSES-СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 80 годишно континуирано работење во занаетството ➤ Дobar репрезент на занаетчиите ➤ Регистрација на микробизниси преку едношалтерски систем ➤ Социјален партнер со државната власт и со единиците на локалната самоуправа ➤ Добра оперативна организација ➤ Воспоставен професионален однос ➤ Посветеност кон унапредување на заедничкото работење ➤ Проактивна и фокусирана кон занаетството ➤ Силна меѓусебна соработка на сите заинтересирани страни ➤ Лобира ➤ Дава мислење и предлози при донесување на закони и други прописи ➤ Ги застапува и претставува занаетчиите пред државните и другите органи ➤ Работи со пренесени јавни овластувања од Министерството за економија и Министерството за образование и Поседува опремени работилници за филгиран, мехатроника и пекарско-слаткарска ➤ Организира учество на саеми и деловни средби во државата ➤ Организира семинари и стручно 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостиг на човечки ресурси од областа на даноците и книговодството ➤ Недостиг на обуки на постојаните човечки ресурси ➤ Недоволна техничка опременост на Занаетчиска Комора Скопје ➤ Наследење на техничко-технолошкиот напредок ➤ Недостиг на графички дизајн ➤ Недоволен маркетинг за промоција на занаетчиите ➤ Недоволна комуникација со членовите ➤ Недоволна етаблираност во заедницата ➤ Недоволен пропаганден материјал за промоција на комората ➤ Недостига настап на меѓународни саеми ➤ Недоволна соработка со меѓународни организации од областа на занаетството ➤ Промоција за препознатливост на комората кај членовите и кај општествената заедница ➤ Верификација на работодавачи кои исполнуваат услови за практична обука на ученици ➤ Отежнат пристап кон меѓународни проекти ➤ Недостиг на финансиски средства за работење на комората

<p>советување на занаетчиите</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Штита добри обичаи, деловен морал и интереси на корисниците на занаетчиските производи ➤ Услуги за работни односи ➤ Промовира партнерско работење 	
<p>3. OPPORTUNITIES-МОЖНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Соработка и вмрежување со локални и меѓународни невладини организации на пример ЦИРА и КОНЕКТ ➤ Обуки (менторство) за пишување и реализирање на меѓународни проекти ➤ Изготвување на маркетинг стратегија за Занаетчиска комора Скопје ➤ Изноаѓање на контакти и информации за финансиски донатори на меѓународно ниво ➤ Сертификација на вештини и компетенции (проверка) ➤ Квалификација, доквалификација и преквалификација на возраста ➤ Подобрување на имиџот на занаетството (кампања за занаетство) ➤ Подобрување на имиџот на средните стручни училишта (кампања) ➤ Кампања за професионална ориентација на учениците од основните училишта ➤ Кампања за зачувување на традицијата кај младите (обука за креативни занаети) ➤ Организирање на локални настани за промоција на занаетството ➤ Изработка на програми за проверка на вештини и компетенции ➤ Обука за ИТ технологија (Excel, AutoCAD, Photoshop) на вработените ➤ Изработка на програми за мајсторски испит ➤ Идентификација на барани занаети на пазарот на трудот ➤ Јакнење на капацитетите за изработка на меѓународни проекти ➤ Воспоставување на стандарди за давање на квалитетни услуги 	<p>4. THREATS-ЗАКАНИ/ПРЕЧКИ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Намалена платежна моќ на граѓаните ➤ Чести проемни на законска регулатива ➤ Голем број ан законски обврски за занаетчискиот бизнис ➤ Неможност за наплата на побарувања и чланарина ➤ Немање на соодветна работна сила на пазарот на трудот за занаетството

3. Стратешки цели на организацијата

3.1. Равој на организацијата

Развој на човечки ресурси на комората и техничка опрема

Градење на капацитети за аплицирање и спроведување на ЕУ проекти

Подобрување на ефикасноста за наплата на коморскиот придонес

Работа со медиумите за актуелности во занаетчиството(проблеми,актуелности и резултати)

3.2. Стручно образование

Реформирање на СОО преку нови стандарди,програми и воведување поголем број на часови за практична обука кај работодавачите

Спроведување на практична обука кај работодавачите и заедничко оценување на учениците од страна на работодавачот и професорот по практична обука –координатор

Даночни ,царински и други финансиски бенефиции за работодавачите кои ќе обучуваат ученици на практична обука

Издавање на дипломи и свидетелства од средните стручни училишта со точно наведени стекнати знаење,вештини и компетенции

Вклучување на работодавачите –претпријатијата во завршните испити во средните стручни училишта

Формирање Образовен занаетчиски центар во комората,Квалификација и преквалификација и сертификација(проверка на стручно оспособеност во текот на животот и работа,стекнати знаења преку формално,неформално и информално образование) на работна сила за потребите на работодавачите занаетчи и воопшто за пазарот на трудот ,обуки за лица кои се маргинализирани и нивна социјална интеграција

Академија за мајсторски испит како доживотно учење ,квалитет,престиж,имиџ

3.3. Обука и поддршка на членовите(членството)

Помош и постојана поддршка на новите ,почетни бизниси

Понуда на нови и квалитетни услуги за членовите со стручно оспособување на кадарот и ангажирање на надворешни експерти (сертифицирање на услугите)

Редовно информирање на членството преку интернет,циркуларни писма

Обука за работодавачот за ментор кој ќе обучува ученици на практична обука

Одржување на стручни обуки,семинари,советувања,конференции

- Економско советување
- Правно советување
- Советување за законот за животна средина
- Технолошки ориентирано советување
- Советување за обуки ,обука на обучувачи

Поддршка за организација за настап и посета на саеми и изложби

Деловни средби со претприемачи од други земји за отварање на нови пазари и заеднички инвестиции

3.4. Дијалог со политиката, науката и стопанските организации

Воспоставување на законска регулатива за сивата економија со организирани контроли и ригорозни казни(нелегалното работење да се предвиди како кривично дело)

Соработка со локалната самоуправа и поврат од средствата од такси и комуналии поврат за занаетството

Суфинансирање за занаетчи за настапи и посети на странски саеми и изложби

Суфинансирање на обуки од локалната самоуправа и државата за квалификација, доквалификација како инвестиција за развој на економијата, намалување на невработеноста и понуда на квалитетни производи и услуги и подобрување на продуктивноста

Влијание на локалната самоуправа кон политиките за упис во Средните стручни училишта според потребите на стопанството и давање активна улога на училишните одбори со точно утврдени надлежности (составени од сите учесници во образовниот процес ,родители, стопанственици, локална власт, ученици и професори)

Финансиска поддршка или ослободување , посебаен статус од страна на локалната самоуправа и државата за развој на традиционалните креативни занаети како збогатување на туристичката понуда

Кампањи од локалната самоуправа и државата за создавање на квалификувана занаетчиска работна сила , можност за младите луѓе да се запишуваат во средните стручни училишта кои претходно ќе се реформираат и ќе создаваат квалификувана работна сила со применливи знаења , вештини и компетенции

Кампањи од локалната самоуправа и државата за разбирање на поимот на занаетството и неговата улога и значење за граѓаните и стопанството, што е всушност занаетство?, дека тоа не се само стари изумрени занаети туку занаетството е гранка која нуди можност за вработување, отпочнување сопствен бизнис, добра заработка, унапредување и општествен статус

Регулаторна гилотиња за голем број законски обврски кои само го оптоваруваат работењето на занаетчиите

Промена на законската регулатива за паушално одданочување ,паушално одданочување на занаетството како микро семеен бизнис и лулка за развој на МСП

Политиката треба да се убеди дека соработката со комората е решавање на нивни проблеми за кои комората нуди решение

4. Имплементација на стратегијата и акционен план

4.1. надлежности

Надлежни за имплементација на стратегијата се Управниот одбор и стручната служба на Комората со овластените и раководни лица и вработените.

4.2. мониторинг

Мониторингот на стратегијата ќе ја врши Собранието ,Надзорниот одбор и секциите како самите членови занаетчији за кои е формирана и постои комората

4.3. евалуација (извештаи)

Евалуација за сите активности кои треба да се превземат за реализација на стратегијата ќе се спроведува со изготвување на извештаи и нивно разгледување и оценување од страна на Собранието и Управниот одбор,а исто така и преку повремени анкети спроведени помеѓу членовите на секциите каде може да се види како занаетчиите членови го гледаат спроведувањето на Стратегијата и каде треба да се променат одредени активности,да се превземат нови и сето тоа да се предвиди во годишните програми за работа на Комората.

5. табеларен преглед на акционен план (поврзано со стратешките цели во стратегијата)

5.1. Главна цел 1 Равој на организацијата

Подцели	активности	Организации и институции	резултат	рок
Развој на човечки ресурси на комората и техничка опрема	Континуирани обуки, учество на конференции,семинари	Консултански меѓународни организации и институции	Обучен кадар во стручната служба	
Градење на капацитети за аплицирање и спроведување на ЕУ проекти	Континуирани обуки, учество на конференции,семинари			
Подобрување на ефикасноста за наплата на коморскиот придонес	ПОдобрување на квалитетот на услугите,нови услуги и директни контакти со			

	членството			
Работа со медиумите за актуелности во занаетството(проблеми,актуелности и резултати	Лобирање со медиумите			
Соработка на занаетството со индустријата,туризмот и науката	Воспоставување на соработка со поставување конкретни допирни точки за заеднички напредок и развој			

5.2. Главна цел 2 Стручно образование

Подцели	активности	Организации и институции	резултат	рок
Реформирање на СОО преку нови стандарди,програми и воведување поголем број на часови за практична обука кај работодавачите	Учество на коморите како социјални партнери во изработка на документите			
Спроведување на практична обука кај работодавачите и заедничко оценување на учениците од страна на работодавачот и професорот по практична обука – координатор	Промена на законот за стручно образование и обука кое не го регулира СОО туку работата на ЦСОО			
Даночни ,царински и други финансиски бенефиции за работодавачите кои ќе обучуваат ученици на практична обука	Промена на законот за стручно образование и обука			
Издавање на дипломи и	Промена на законот за			

свидетелства од средните стручни училишта со точно наведени стекнати знаење,вештини и компетенции	стручно образование и обука			
Вклучување на работодавачите – претпријатијата во завршните испити во средните стручни училишта	Промена на законот за стручно образование и обука			
Формирање Образовен занаетчиски центар во комората	Изработка на програми за занимања кои водат кон квалификации и нивно лиценцирање од страна на ЦОВ Поднесување на барање и елаборат за акредитација на Комората да врши обуки и да издавање сертификати признати од државата			
Квалификација и преквалификација и сертификација(проверка на стручно оспособеност во текот на животот и работа,стекнати знаења преку формално,неформално и информално образование) на работна сила за потребите на работодавачите занаетчи и воопшто за пазарот на трудот	Создавање простор,опрема и кадар за обуки			

	Обуки за занаетчиски занимања на лица кои се маргинализирани и нивна социјална интеграција			
Академија за мајсторски испит како доживотно учење ,квалитет,престиж,имиџ	Изработка на потребни документи и програми ,формирање на комисији и отпочнување со активности за пријавување и спроведување на мајсторски испит			

5.3. Главна цел 3 Обука и поддршка на членовите(членството)

Подцели	активност и	Организации и институции	резултат	рок
Помош и постојана поддршка на новите ,почетни бизниси	Советувања лични за секој почетник за нивните працва и обврски при отпочнување на бизнис			
Понуда на нови и квалитетни услуги за членовите со стручно оспособување на кадарот и ангажирање на надворешни експерти (сертифицирање на услугите)	Остручување			
Редовно информирање на членството преку интернет,циркуларни писма				
Обука за работодавачот за ментор кој ќе				

обучува ученици на практична обука				
Одржување на стручни обуки, семинари, советувања, конференции -Економско советување -Правно советување -Советување за законот за животна средина -Технолошки ориентирано советување -Советување за обуки ,обука на обучувачи				
Поддршка за организација за настап и посета на саеми и изложби				
Деловни средби со претприемачи од други земји за отварање на нови пазари и заеднички инвестиции				

5.4. Главна цел 4 Дијалог со политиката, науката и стопанските организации

Подцели	активности	Организации и институции	резултат	рок
Воспоставување на законска регулатива за сивата економија со организирани контроли и ригорозни казни(нелегалното работење да се предвиди како кривично дело)				
Соработка со локалната самоуправа и поврат од средставата од такси и комуналии поврат за занаетството				
Суфинансирање за настапи и				

<p>посети на занаетчи на странски саеми и изложби</p>				
<p>Суфинансирање на обуки од локалната самоуправа и државата за квалификација, доквалификација како инвестиција за развој на економијата, намалување на невработеноста и понуда на квалитетни производи и услуги и подобрување на продуктивноста</p>				
<p>Влијание на локалната самоуправа кон политиките за упис во Средните стручни училишта според потребите на стопанството и давање активна улога на училишните одбори со точно утврдени надлежности (составени од сите учесници во образовниот процес ,родители, стопанственици, локална власт, ученици и професори)</p>				
<p>Финансиска поддршка или ослободување , посебаен статус од страна на локалната самоуправа и државата за развој на традиционалните креативни занаети како збогатување на туристичката понуда</p>				
<p>Кампањи од локалната самоуправа и државата за создавање на квалификувана занаетчиска работна сила , можност за младите луѓе да се запишуваат во средните стручни училишта кои претходно ќе се реформираат и ќе создаваат квалификувана работна сила со</p>				

пприменливи знаења ,вештини и компетенции				
Кампањи од локалната самоуправа и државата за разбирање на поимот на занаетчиството и неговата улога и значење за граѓаните и стопанството,што е всушност занаетчиство?,дека тоа не се само стари изумрени занаети туку занаетчиството е гранка која нуди можност за вработување,отпочнување сопствен бизнис,добра заработка,унапредување и општествен статус				
Политиката треба да се убеди дека соработката со комората е решавање на нивни проблеми за кои комората нуди решение				
Регулаторна гилотиња за голем број законски обврски кои само го оптоваруваат работењето на занаетчиите				
Промена на законската регулатива за паушално одданочување ,паушално одданочување на занаетчиството како микро семеен бизнис и лулка за развој на МСП				

6. прилози